

## Μεθοδολογία της Έρευνας

### 1. Στόχοι της Έρευνας

Στόχο της έρευνας αποτέλεσε η αποτύπωση των κυρίαρχων απόψεων, αντιλήψεων και στάσεων της σύγχρονης ελληνικής Κοινής Γνώμης απέναντι στις νέες τεχνολογίες (κατοχή - χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή, Internet, κινητό τηλέφωνο).

### 2. Μεθοδολογία – Τεχνικά Χαρακτηριστικά

#### Πληθυσμός της Έρευνας - Δειγματοληπτικό Πλαίσιο

Η Έρευνα πραγματοποιήθηκε στο γενικό πληθυσμό της χώρας ηλικίας, 15 ετών και άνω. Ως δειγματοληπτικό πλαίσιο χρησιμοποιήθηκε η απογραφή πληθυσμού της ΕΣΥΕ του 2001. Ο πληθυσμός αναφοράς της έρευνας ανέρχεται σε 9.270.454 άτομα για το 2001. Με βάση τα προσωρινά στοιχεία της πρόσφατης απογραφής που ανακοινώθηκαν, ο πληθυσμός της χώρας 15 ετών και άνω με ελληνική υπηκοότητα υπολογίζεται σε 8.635.353 άτομα. Στο δείγμα της Εθνικής Έρευνας για τις Νέες Τεχνολογίες και την «Κοινωνία της Πληροφορίας» (ΕΕΝΤΚΠ 2004) περιλαμβάνονται για δεύτερη χρονιά και οι αλλοδαποί (μετανάστες) που διαμένουν στη χώρα. Βάσει της απογραφής 2001 ο αντίστοιχος πληθυσμός 15 ετών και άνω, με άλλη υπηκοότητα εκτός της ελληνικής, υπολογίζεται σε 635.101 άτομα (6,85% του συνολικού πραγματικού πληθυσμού).

#### Γεωγραφική Περιοχή της Έρευνας

Η έρευνα κάλυψε γεωγραφικά το σύνολο της χώρας, συμπεριλαμβανομένων των νήσων Αιγαίου, Ιονίου και Κρήτης. Η κατανομή του πραγματοποιηθέντος δείγματος παρατίθεται στους πίνακες 1.1, 1.2 και 1.3.

**Πίνακας 1.1**
**Κατανομή πραγματοποιηθέντος δείγματος κατά Νομό της Χώρας (N= 2.987 άτομα)**

| Νομός Κατοικίας Ερωτωμένου          | Αριθμός ερωτηματολογίων | Ποσοστό % |
|-------------------------------------|-------------------------|-----------|
| Αιτωλοακαρνανία                     | 54                      | 1,8       |
| Αργολίδα                            | 34                      | 1,1       |
| Αρκαδία                             | 26                      | 0,9       |
| Αρτα                                | 26                      | 0,9       |
| Αχαΐα                               | 92                      | 3,1       |
| Βοιωτία                             | 36                      | 1,2       |
| Δράμα                               | 28                      | 0,9       |
| Έβρος                               | 46                      | 1,5       |
| Εύβοια                              | 54                      | 1,8       |
| Ευρυτανία                           | 10                      | 0,3       |
| Ηλεία                               | 52                      | 1,7       |
| Ημαθία                              | 36                      | 1,2       |
| Ηράκλειο                            | 91                      | 3,0       |
| Ιωάννινα                            | 62                      | 2,1       |
| Καβάλα                              | 46                      | 1,5       |
| Καρδίτσα                            | 52                      | 1,7       |
| Καστοριά                            | 18                      | 0,6       |
| Κοζάνη                              | 62                      | 2,1       |
| Κορινθία                            | 46                      | 1,5       |
| Λακωνία                             | 26                      | 0,9       |
| Λάρισα                              | 102                     | 3,4       |
| Λασιθί                              | 36                      | 1,2       |
| Μαγνησία                            | 66                      | 2,2       |
| Μεσσηνία                            | 44                      | 1,5       |
| Πολεοδομικό Συγκρότημα Αθήνας       | 833                     | 27,9      |
| Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης | 220                     | 7,4       |
| Πέλλα                               | 44                      | 1,5       |
| Πιερία                              | 46                      | 1,5       |
| Ροδόπη                              | 46                      | 1,5       |
| Σέρρες                              | 62                      | 2,1       |
| Υπόλοιπο Αττικής                    | 176                     | 5,9       |
| Υπόλοιπο Θεσσαλονίκης               | 74                      | 2,5       |
| Φθιώτιδα                            | 54                      | 1,8       |
| Χαλκιδική                           | 36                      | 1,2       |
| Χανιά                               | 54                      | 1,8       |
| Δωδεκάνησα                          | 66                      | 2,2       |

| Νομός Κατοικίας Ερωτωμένου | Αριθμός ερωτηματολογίων | Ποσοστό %    |
|----------------------------|-------------------------|--------------|
| Κέρκυρα                    | 60                      | 2,0          |
| Κυκλάδες                   | 27                      | 0,9          |
| Λέσβος                     | 44                      | 1,5          |
| <b>Σύνολο Δείγματος</b>    | <b>2.987</b>            | <b>100,0</b> |

**Πίνακας 1.2**

**Κατανομή πραγματοποιηθέντος δείγματος (μόνο σε Έλληνες) κατά Νομό της Χώρας (N= 2.807 άτομα)**

| Νομός Κατοικίας Ερωτωμένου          | Αριθμός ερωτηματολογίων | Ποσοστό % |
|-------------------------------------|-------------------------|-----------|
| Αιτωλοακαρνανία                     | 53                      | 1,9       |
| Αργολίδα                            | 34                      | 1,2       |
| Αρκαδία                             | 25                      | 0,9       |
| Άρτα                                | 26                      | 0,9       |
| Αχαΐα                               | 88                      | 3,1       |
| Βοιωτία                             | 36                      | 1,3       |
| Δράμα                               | 28                      | 1,0       |
| Έβρος                               | 45                      | 1,6       |
| Εύβοια                              | 54                      | 1,9       |
| Ευρυτανία                           | 10                      | 0,4       |
| Ηλεία                               | 50                      | 1,8       |
| Ημαθία                              | 36                      | 1,3       |
| Ηράκλειο                            | 87                      | 3,1       |
| Ιωάννινα                            | 60                      | 2,1       |
| Καβάλα                              | 46                      | 1,6       |
| Καρδίτσα                            | 50                      | 1,8       |
| Καστοριά                            | 18                      | 0,6       |
| Κοζάνη                              | 60                      | 2,1       |
| Κορινθία                            | 45                      | 1,6       |
| Λακωνία                             | 25                      | 0,9       |
| Λάρισα                              | 102                     | 3,6       |
| Λασιθί                              | 35                      | 1,2       |
| Μαγνησία                            | 65                      | 2,3       |
| Μεσσηνία                            | 40                      | 1,4       |
| Πολεοδομικό Συγκρότημα Αθήνας       | 734                     | 26,1      |
| Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης | 208                     | 7,4       |
| Πέλλα                               | 44                      | 1,6       |

| Νομός Κατοικίας Ερωτωμένου | Αριθμός ερωτηματολογίων | Ποσοστό %    |
|----------------------------|-------------------------|--------------|
| Πιερία                     | 42                      | 1,5          |
| Ροδόπη                     | 46                      | 1,6          |
| Σέρρες                     | 62                      | 2,2          |
| Υπόλοιπο Αττικής           | 145                     | 5,2          |
| Υπόλοιπο Θεσσαλονίκης      | 74                      | 2,6          |
| Φθιώτιδα                   | 53                      | 1,9          |
| Χαλκιδική                  | 36                      | 1,3          |
| Χανιά                      | 54                      | 1,9          |
| Δωδεκάνησα                 | 66                      | 2,4          |
| Κέρκυρα                    | 58                      | 2,1          |
| Κυκλάδες                   | 27                      | 1,0          |
| Λέσβος                     | 40                      | 1,4          |
| <b>Σύνολο Δείγματος</b>    | <b>2.807</b>            | <b>100,0</b> |

### Πίνακας 1.3

**Κατανομή πραγματοποιηθέντος δείγματος (μόνο σε αλλοδαπούς) κατά Νομό της Χώρας (N= 180 άτομα)**

| Νομός Κατοικίας Ερωτωμένου          | Αριθμός ερωτηματολογίων | Ποσοστό % |
|-------------------------------------|-------------------------|-----------|
| Αιτωλοακαρνανία                     | 1                       | 0,6       |
| Αρκαδία                             | 1                       | 0,6       |
| Αχαΐα                               | 4                       | 2,2       |
| Έβρος                               | 1                       | 0,6       |
| Ηλεία                               | 2                       | 1,1       |
| Ηράκλειο                            | 4                       | 2,2       |
| Ιωάννινα                            | 2                       | 1,1       |
| Καρδίτσα                            | 2                       | 1,1       |
| Κοζάνη                              | 2                       | 1,1       |
| Κορινθία                            | 1                       | 0,6       |
| Λακωνία                             | 1                       | 0,6       |
| Λασιθί                              | 1                       | 0,6       |
| Μαγνησία                            | 1                       | 0,6       |
| Μεσσηνία                            | 4                       | 2,2       |
| Πολεοδομικό Συγκρότημα Αθήνας       | 99                      | 55,0      |
| Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης | 12                      | 6,7       |
| Πιερία                              | 4                       | 2,2       |
| Υπόλοιπο Αττικής                    | 31                      | 17,2      |

| Νομός Κατοικίας Ερωτωμένου | Αριθμός ερωτηματολογίων | Ποσοστό % |
|----------------------------|-------------------------|-----------|
| Φθιώτιδα                   | 1                       | 0,6       |
| Κέρκυρα                    | 2                       | 1,1       |
| Λέσβος                     | 4                       | 2,2       |
| <b>Σύνολο Δείγματος</b>    | 180                     | 100,0     |

### Μέθοδος της Έρευνας

Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με προσωπικές συνεντεύξεις (face to face) και χρήση ερωτηματολογίου, στα νοικοκυριά των ερωτωμένων. Η χρονική διάρκεια της συνέντευξης ανέρχεται κατά μέσο όρο σε 21 λεπτά.

### Χρόνος Διεξαγωγής της Έρευνας

Η έρευνα πεδίου διεξήχθη κατά το χρονικό διάστημα 7 Νοεμβρίου έως 7 Δεκεμβρίου 2004.

### Μέγεθος του Δείγματος

Το σχεδιασθέν μέγεθος του δείγματος ανέρχεται σε **3.044** άτομα και το πραγματοποιηθέν σε **2.987** άτομα. Τα αναλυτικά χαρακτηριστικά του δείγματος περιλαμβάνονται στον πίνακα 2 που ακολουθεί. Επίσης, έχουν καταγραφεί τα άτομα που ανήκουν στα νοικοκυριά των 2.987 ερωτηθέντων 5.924 άτομα, δηλαδή συνολικά 8.911 άτομα.

Το αυξημένο μέγεθος του δείγματος, που χρησιμοποιήθηκε, δίνει επαρκείς αριθμητικές βάσεις που επιτρέπουν την εξαγωγή συμπερασμάτων: α) τόσο στο επίπεδο των γεωγραφικών περιφερειών της χώρας, β) όσο και στο επίπεδο ιδιαίτερων υπο-ομάδων του πληθυσμού, που παρουσιάζουν ειδικό ενδιαφέρον. Η ανάλυση των δεδομένων με βάση το πρώτο επίπεδο, αποτυπώνει τις διαφοροποιήσεις που εμφανίζονται στις νέες τεχνολογίες στις επιμέρους γεωγραφικές περιοχές της χώρας (π.χ. Ήπειρος, Κρήτη, Μακεδονία, ΠΣ Πρωτευούσης κ.λπ.). Όσον αφορά στο δεύτερο επίπεδο, διαφαίνονται σημαντικές διαφοροποιήσεις των αποτελεσμάτων, μεταξύ Ελλήνων και αλλοδαπών.

**Πίνακας 2:** Δημογραφικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού της χώρας 15 ετών και άνω (2001) με ελληνική υπηκοότητα και του δείγματος της έρευνας

|                                                             | ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ | ΔΕΙΓΜΑ    | ΔΙΑΦΟΡΑ<br>% ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ –<br>% ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ |
|-------------------------------------------------------------|---------------------|-----------|-----------------------------------------|
|                                                             | ΠΟΣΟΣΤΟ %           | ΠΟΣΟΣΤΟ % | ΠΟΣΟΣΤΟ %                               |
| <b>ΣΥΝΟΛΟ</b>                                               | 100,0               | 100,0     | 100,0                                   |
| <b>ΦΥΛΟ</b>                                                 |                     |           |                                         |
| Άνδρες                                                      | 49,6                | 49,1      | -0,5                                    |
| Γυναίκες                                                    | 50,4                | 50,9      | 0,5                                     |
| <b>ΗΛΙΚΙΑ</b>                                               |                     |           |                                         |
| 15-17 ετών                                                  | 4,7                 | 4,4       | -0,3                                    |
| 18-24 ετών                                                  | 12,1                | 12,9      | 0,8                                     |
| 25-34 ετών                                                  | 18,4                | 19,3      | 0,9                                     |
| 35-44 ετών                                                  | 16,8                | 17,7      | 0,9                                     |
| 45-54 ετών                                                  | 15,0                | 17,8      | 2,8                                     |
| 55-64 ετών                                                  | 12,7                | 12,8      | 0,1                                     |
| 65 ετών και άνω                                             | 20,2                | 15,1      | -5,1                                    |
| <b>ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ</b>                                  |                     |           |                                         |
| Δε γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση                             | 3,6                 | 1,1       | -2,5                                    |
| Εγκατέλειψαν το Δημοτικό, αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση | 6,3                 | 1,9       | -4,4                                    |
| Φοιτούν στο Δημοτικό                                        | 6,4                 | 3,5       | -2,9                                    |
| Απόφοιτοι Δημοτικού                                         | 30,5                | 24        | -6,5                                    |
| Απόφοιτοι 3τάξιου Γυμνασίου                                 | 11,3                | 17,6      | 6,3                                     |
| Πτυχιούχοι ΤΕΣ                                              | 1,8                 | 2,6       | 0,8                                     |
| Πτυχιούχοι ΤΕΛ                                              | 2,1                 | 4,5       | 2,4                                     |
| Απόφοιτοι Μέσης εκπαίδευσης                                 | 22,3                | 23,6      | 1,3                                     |
| Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης                   | 3,5                 | 5,6       | 2,1                                     |
| Πτυχιούχοι ΤΕΙ (ΚΑΤΕ, ΚΑΤΕΕ)<br>Εκκλησιαστικής εκπαίδευσης  | 3,3                 | 4,8       | 1,5                                     |
| Πτυχιούχοι Ανωτάτων Σχολών                                  | 8,2                 | 9,7       | 1,5                                     |
| Κάτοχοι Μάστερ, Κάτοχοι διδακτορικού τίτλου                 | 0,8                 | 0,9       | 0,1                                     |
| <b>ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ</b>                                  |                     |           |                                         |
| Κατώτερη                                                    | 46,7                | 27,1      | -19,6                                   |
| Μέση                                                        | 41,0                | 57,1      | 16,1                                    |
| Ανώτερη                                                     | 12,3                | 15,5      | 3,2                                     |

**Πίνακας 2: Δημογραφικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού της χώρας  
15 ετών και άνω (2001) και του δείγματος της έρευνας (συνέχεια)**

|                                                                           | ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ | ΔΕΙΓΜΑ    | ΔΙΑΦΟΡΑ<br>% ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ -%<br>ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ |
|---------------------------------------------------------------------------|---------------------|-----------|----------------------------------------|
|                                                                           | ΠΟΣΟΣΤΟ %           | ΠΟΣΟΣΤΟ % | ΠΟΣΟΣΤΟ %                              |
| <b>ΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ*</b>                                              |                     |           |                                        |
| Εργοδότες/Αυτοαπασχολούμενοι                                              |                     | 18,3      |                                        |
| Μισθωτοί Δημόσιου Τομέα                                                   |                     | 8,8       |                                        |
| Μισθωτοί Ιδιωτικού Τομέα                                                  |                     | 18,5      |                                        |
| Άνεργοι                                                                   |                     | 4,6       |                                        |
| Συνταξιούχοι                                                              |                     | 18,2      |                                        |
| Νοικοκυρές                                                                |                     | 18,2      |                                        |
| Φοιτητές                                                                  |                     | 11,2      |                                        |
| Άλλο/ΔΑ                                                                   |                     | 2,2       |                                        |
| <b>ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ*</b>                                                        |                     |           |                                        |
| Ενεργοί                                                                   |                     | 47,2      |                                        |
| Άνεργοι                                                                   |                     | 4,6       |                                        |
| Μη-ενεργοί                                                                |                     | 48,2      |                                        |
| <b>ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ</b>                |                     |           |                                        |
| Γεωργία/Αλιεία/Κτηνοτροφία (Α)                                            | 12,7                | 14,7      | 2                                      |
| Ορυχεία, λατομεία, μεταλλεία (Γ)                                          | 0,2                 | 0,5       | 0,3                                    |
| Βιομηχανία, βιοτεχνία (Δ)                                                 | 10,9                | 12,4      | 1,5                                    |
| Οικοδομή, κατασκευές, δημόσια έργα (ΣΤ)                                   | 7,7                 | 7,8       | 0,1                                    |
| Εμπόριο (Ζ)                                                               | 13,2                | 20,4      | 7,2                                    |
| Εστιατόρια, ξενοδοχεία (Ξ)                                                | 5,6                 | 7,0       | 1,4                                    |
| Τράπεζες, Ασφαλιστικές, ή Διαφημιστικές Εταιρείες (Ι)                     | 2,3                 | 2,5       | 0,2                                    |
| Ενέργεια, ύδρευση (Ε)                                                     | 11,0                | 0,8       | -10,2                                  |
| Επικοινωνίες, μεταφορές, αποθηκεύσεις (Θ)                                 | 5,9                 | 7,1       | 1,2                                    |
| Δημόσια Διοίκηση (Υπουργεία, Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ασφαλιστικά Ταμεία) (Λ) | 6,8                 | 9,7       | 2,9                                    |
| Εκπαίδευση (Μ)                                                            | 5,3                 | 5,4       | 0,1                                    |
| Υγεία, πρόνοια (Ν)                                                        | 4,0                 | 3,5       | -0,5                                   |
| Άλλες υπηρεσίες που δεν εντάσσονται                                       | 9,4                 | 3,7       | -5,7                                   |
| ΔΓ/ΔΑ                                                                     | 5,0                 | 1,1       | -3,9                                   |

\* Δεν διατίθενται στοιχεία.

**Πίνακας 2: Δημογραφικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού της χώρας  
15 ετών και άνω (2001) και του δείγματος της έρευνας (συνέχεια)**

|                                                               | ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ<br>ΧΩΡΑΣ | ΔΕΙΓΜΑ    | ΔΙΑΦΟΡΑ<br>% ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ - %<br>ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ |
|---------------------------------------------------------------|------------------------|-----------|-----------------------------------------|
|                                                               | ΠΟΣΟΣΤΟ %              | ΠΟΣΟΣΤΟ % | ΠΟΣΟΣΤΟ %                               |
| <b>ΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ</b>                                             |                        |           |                                         |
| Αστικά                                                        | 59,1                   | 57,3      | -1,8                                    |
| Ημιαστικά                                                     | 15,6                   | 15,7      | 0,1                                     |
| Αγροτικά                                                      | 25,3                   | 27,0      | 1,7                                     |
| <b>ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ</b>                                     |                        |           |                                         |
| Πολεοδομικό Συγκρότημα<br>Πρωτεύουσας                         | 35,6                   | 26,1      | -9,5                                    |
| Στερεά Ελλάδα - Πελοπόννησος                                  | 17,2                   | 23,4      | 6,2                                     |
| Θεσσαλία - Ήπειρος                                            | 9,8                    | 10,8      | 1                                       |
| Πολεοδομικό Συγκρότημα<br>Θεσσαλονίκης - Μακεδονία -<br>Θράκη | 25,4                   | 26,5      | 1,1                                     |
| Κρήτη                                                         | 5,4                    | 6,3       | 0,9                                     |
| Νησιά Αιγαίου                                                 | 4,6                    | 4,7       | 0,1                                     |
| Νησιά Ιονίου                                                  | 1,9                    | 2,1       | 0,2                                     |



### **Μέθοδος Δειγματοληψίας**

Για την επιλογή του δείγματος χρησιμοποιήθηκε η τεχνική της πολυσταδιακής στρωματοποιημένης δειγματοληψίας. Τα στρώματα της έρευνας αποτέλεσαν οι δεκατέσσερις γεωγραφικές περιοχές της χώρας (Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης, Δυτική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα, Στερεά Ελλάδα, Πολεοδομικό Συγκρότημα Πρωτευούσης, Υπόλοιπο Αττικής, Πελοπόννησος, νήσοι Αιγαίου, νήσοι Ιονίου και Κρήτη) και τα τρία επίπεδα αστικότητας (αστικές, ημιαστικές και αγροτικές περιοχές). Σε πρώτο στάδιο επελέγη ο αριθμός των νομών ανά γεωγραφική περιοχή που περιέχεται στο δείγμα. Από κάθε περιοχή επελέγησαν τρία δείγματα (ένα από κάθε επίπεδο αστικότητας), μεγέθους αναλόγου με το μέγεθος του αντίστοιχου στρώματος. Κατόπιν, επελέγησαν οι νομοί διεξαγωγής της έρευνας, με πιθανότητα ανάλογη του σχετικού μεγέθους του πληθυσμού τους, εντός της γεωγραφικής περιφέρειας (proportional to size sampling).

Από κάθε κατηγορία εντός του επιλεγέντος νομού επελέγη δείγμα οικοδομικών τετραγώνων, μεγέθους αναλόγου του πληθυσμού του νομού (με πιθανότητα επιλογής κάθε τετραγώνου ανάλογη του μεγέθους του οικοδομικού τετραγώνου (proportional to size sampling), βάσει του αρχείου απογραφής του 2001 της ΕΣΥΕ. Με τη μέθοδο αυτή επελέγησαν τελικώς 324 σημεία εκκίνησης με τον εξής περιορισμό: 10 συνεντεύξεις ανά σημείο εκκίνησης στις αστικές και ημιαστικές περιοχές και 8 συνεντεύξεις, ανά σημείο εκκίνησης στις αγροτικές περιοχές.

Σε δεύτερο στάδιο, με συστηματική δειγματοληψία (systematic sampling), επελέγησαν από κάθε σημείο εκκίνησης τα νοικοκυριά διεξαγωγής της έρευνας. Τέλος, στο τρίτο στάδιο, με απλή τυχαία δειγματοληψία επελέγησαν οι ερωτώμενοι, που εκπληρούσαν το κριτήριο της ηλικίας (15 ετών και άνω).

Με αυτήν τη δειγματοληπτική μέθοδο εξασφαλίσθηκε η τυχαιότητα και αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος, ως προς τα βασικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού των περιοχών της έρευνας.

### 3. Σχεδιασμός Ερωτηματολογίου - Άξονες της Έρευνας

Το ερωτηματολόγιο της έρευνας ήταν πλήρως δομημένο. Για λόγους συγκρισιμότητας των στοιχείων και δημιουργίας χρονοσειράς δεδομένων, χρησιμοποιήθηκε το ίδιο κατά βάση ερωτηματολόγιο με τα αντίστοιχα των ερευνών του 2002 και 2003, με κάποιες τροποποιήσεις που κρίθηκαν απαραίτητο να πραγματοποιηθούν για το 2004. Το ερωτηματολόγιο περιέλαβε «κλειστές» και «ανοικτές» ερωτήσεις, καθώς και εκτεταμένο αριθμό ερωτήσεων δημογραφικών μεταβλητών. Χρησιμοποιήθηκαν κλίμακες μετρήσεως στάσεων, σύνθετες μεταβλητές και τυπολογίες. Επιδίωξη ήταν ο σχεδιασμός του ερωτηματολογίου να περιλαμβάνει κατά το δυνατόν όλους τους άξονες διερεύνησης, που περιέχονται στην ανάλογη διεθνή ερευνητική βιβλιογραφία.

#### Κανόνες Δεοντολογίας

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τους διεθνείς κώδικες Δεοντολογίας, για την Κοινωνική Έρευνα και την Έρευνα Αγοράς, (Βλέπε αναλυτικά, [οδηγό για τις δημοσκοπήσεις](#), Παράρτημα 2), καθώς και με τις διεθνώς ισχύουσες προδιαγραφές για τη συλλογή των δεδομένων τις οποίες, η Εταιρεία VPRC εφαρμόζει αυστηρά ως μέλος του ΣΕΔΕΑ, της ESOMAR και της WAPOR.

### 4. Προσωπικό της Έρευνας

Για την πραγματοποίηση της έρευνας πεδίου, απασχολήθηκαν συνολικά 81 άτομα (70 συνεντευκτές και 11 επόπτες).

## **5. Φάσεις και Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης της Έρευνας**

### **5.1 Α'Φάση: Σχεδιασμός Ερωτηματολογίου και Επιλογή Δείγματος Έρευνας**

Η πρώτη φάση υλοποίησης της έρευνας περιέλαβε τις ακόλουθες εργασίες προετοιμασίας της έρευνας.

#### **Έλεγχος του Ερωτηματολογίου**

Ελέγχθηκε και συμπληρώθηκε το ερωτηματολόγιο της έρευνας. Προστέθηκαν δύο βασικές ενότητες ερωτήσεων:

- στους χρήστες Η/Υ, μια ενότητα ερωτήσεων σχετικών με το Ελεύθερο Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα (ΕΛΑΚ)
- στους χρήστες Ίντερνετ, μια ενότητα ερωτήσεων σχετικών με το ηλεκτρονικό εμπόριο (e-shopping).

Συγκεντρώθηκαν επίσης επιπλέον πληροφορίες για την χρήση και την κατοχή στο νοικοκυριό σταθερών ή φορητών Η/Υ, καθώς και για τη χρήση ασύρματου Ίντερνετ.

Στην ερώτηση σχετικά με τη συνδρομή σε φορέα παροχής Internet εκτός από τις κάρτες προπληρωμένου χρόνου που είχαν μελετηθεί για πρώτη φορά την προηγούμενη χρονιά (2003), φέτος μελετήθηκε και η ελεύθερη πρόσβαση στο Ίντερνετ που διαθέτουν κάποιες εταιρείες παροχής Ίντερνετ.

Στην ενότητα για τις αντιλήψεις για τις επιδράσεις της εισαγωγής και χρήσης νέων ΤΠΕ, κρίθηκε σκόπιμο το 2004 να μην περιληφθούν όλες οι ερωτήσεις των προηγούμενων χρόνων (βλέπε Παραδοτέο Π7-2003), οπότε έγινε μια επιλογή των σημαντικότερων ερωτήσεων και προστέθηκε και μία καινούργια ερώτηση για τις πηγές ενημέρωσης για τις νέες τεχνολογίες.

Στην ενότητα για την χρήση κινητού τηλεφώνου, διερευνήθηκε το ενδιαφέρον για επιπλέον υπηρεσίες που παρέχονται μέσω κινητού τηλεφώνου όπως είναι η φωτογραφική μηχανή/κάμερα και το ραδιόφωνο.

### **Επιλογή του Δείγματος της Έρευνας**

Με ευθύνη του τμήματος στατιστικής ανάλυσης της εταιρείας επελέγη το δείγμα βάσει της αναφερόμενης μεθοδολογίας και βιβλιογραφίας, με χρήση ειδικού software που η εταιρεία VPRC διαθέτει για την υλοποίηση διαφόρων μεθόδων δειγματοληψίας, με τη χρήση Η/Υ.

Ο κατάλογος των περιοχών που επελέγησαν με αυτήν την δειγματοληπτική μέθοδο παρατίθεται στον πίνακα 1.

### **Γεωγραφική και Κλαδική Αποτύπωση του Δείγματος**

Εν συνεχεία, το δείγμα που επελέγη, χαρτογραφήθηκε σε συνεργασία με το τμήμα έρευνας πεδίου (fieldwork), (σε χάρτες κλίμακας 1:5.000).

### **Ενημέρωση-Εκπαίδευση Συνεντευκτών, Εποπτών, Επιθεωρητών**

Ενημερώθηκε το προσωπικό (επιθεωρητές, επόπτες, συνεντευκτές, προσωπικό κωδικοποίησης και εισαγωγής των δεδομένων), συντάχθηκαν οι σχετικές οδηγίες για τη διεξαγωγή της έρευνας, εξασφαλισθήκαν τα απαραίτητα βοηθήματα (κατάλογοι, χάρτες, κ.λπ.). Στη συνέχεια, το τμήμα ερευνών πεδίου προχώρησε στον καταμερισμό των εποπτών και των συνεντευκτών, βάσει του δείγματος και οργάνωσε τις ενημερωτικές συναντήσεις. Την εκπαίδευση των συνεντευκτών ανέλαβαν οι ειδικοί επιστήμονες και ο υπεύθυνος του τμήματος έρευνας πεδίου της εταιρείας μας.

#### **5.2 Β' Φάση: Διεξαγωγή της Έρευνας Πεδίου**

Στη β' φάση του έργου διεξήχθη η έρευνα πεδίου με επισκέψεις των συνεντευκτών στα νοικοκυριά των ερωτωμένων. Η έρευνα πεδίου διήρκεσε συνολικά 31 ημέρες (Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2004, βλέπε και ανωτέρω).

#### **5.3 Γ' Φάση: Έλεγχος των Δεδομένων της Έρευνας**

Μετά το πέρας της έρευνας πεδίου, διεξήχθη ο έλεγχος της ορθής συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων, σύμφωνα με τις προδιαγραφές που προβλέπει ο Ποιοτικός Έλεγχος Συλλογής Στοιχείων (ΠΕΣΣ), ο οποίος έχει υιοθετηθεί επισήμως από τον ΣΕΔΕΑ. Το σύνολο των ερωτηματολογίων ελέγχθηκε, ως προς την ορθή και λογική συμπλήρωσή τους. Για το σκοπό αυτό απαιτήθηκαν επανεπισκέψεις των συνεντευκτών και τηλεφωνικές επαφές για διευκρινίσεις, ή συμπληρώσεις που κρίθηκαν απαραίτητες σε διαπιστωθείσες παραλείψεις.

Οι έλεγχοι υλοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της εξέλιξης της έρευνας λαμβάνοντας υπ' όψιν την χρονική απόσταση, η οποία μεσολαβεί ανάμεσα στη λήψη της συνέντευξης και εκτέλεσης του ελέγχου. Στην επιτόπια έρευνα έλαβαν μέρος 70 συνεντευκτές, κατάλληλα επιλεγμένοι. Συνολικά ελέγχθηκαν 70 συνεντευκτές, δηλαδή ποσοστό 100% επί του συνόλου. Στη συνέχεια έλαβαν χώρα τριών ειδών έλεγχοι:

- A) Έλεγχοι συνάφειας και πληρότητας των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων σε ποσοστό 100% επί του συνόλου της έρευνας.
- B) Έλεγχοι τήρησης των οικοδομικών τετραγώνων, με τη μέθοδο της αποτύπωσης της κίνησης των συνεντευκτών στον αντίστοιχο χάρτη.
- Γ) Με τυχαία δειγματοληψία επιλέχθηκε το 29,5% των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων, τα οποία ελέγχθηκαν με τηλεφωνική σε βάθος επικοινωνία με τον ερωτώμενο μέσω της οποίας διασταυρώθηκαν οι καταγεγραμμένες απαντήσεις με τις απόψεις του ερωτώμενου/ης.
- Δ) Με τυχαία δειγματοληψία επιλέχθηκαν 32 μονάδες επιφάνειας, ποσοστό 10,1% επί του συνόλου, στις οποίες πραγματοποιήθηκαν εμπεριστατωμένοι επιτόπιοι έλεγχοι, όσον αφορά στην ορθή πορεία των συνεντευκτών στα τετράγωνα εντός των κτηρίων. Σε όλες τις περιπτώσεις ελέγχθηκαν ένα προς ένα τα νοικοκυριά και κατ' επέκταση οι ίδιοι/ες ερωτώμενοι/ες, όσον αφορά στην ορθότητα των στοιχείων.

#### **Εισαγωγή Δεδομένων – Έλεγχος Εισαγωγής**

Η εισαγωγή των δεδομένων έγινε με το λογισμικό πακέτο SPSS που διαθέτει η εταιρεία. Εν συνεχεία, ελέγχθηκε δειγματοληπτικά το 10% των ερωτηματολογίων ως προς την ορθότητα της εισαγωγής.

## **6. Στάθμιση – Αναθεώρηση Δεδομένων Προηγούμενων Ερευνών**

### **Στάθμιση - Αναθεώρηση**

Η έρευνα του 2004 σταθμίστηκε με την ηλικία της απογραφής 2001, με βάση τα στοιχεία της απογραφής πληθυσμού του 2001 της ΕΣΥΕ (ομοίως είχαν σταθμιστεί – εκ των υστέρων - και οι τρεις προηγούμενες έρευνες του 2001, 2002, 2003).

## 7. Βασικά Συμπεράσματα

1. α. Σε γενικές γραμμές παρατηρούνται σταθεροποιητικές τάσεις στους βασικούς δείκτες χρήσης Νέων Τεχνολογιών, που αφορούν στους Έλληνες.
- β. Η κατοχή κινητού τηλεφώνου παρουσιάζει αυξητική τάση
- γ. Πτωτική τάση παρουσιάζουν τόσο η πρόθεση αγοράς Η/Υ, όσο και η πρόθεση συνδρομής Ίντερνετ στο νοικοκυριό.

Συγκεκριμένα, όπως φαίνεται και στον Πίνακα 3:

**Πίνακας 3**

| <b>Πληθυσμός Ελλήνων 15++</b>                       | <b>2001</b> | <b>2002</b> | <b>2003</b> | <b>2004</b> |
|-----------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Κατοχή κινητού τηλεφώνου                            | 49,5        | 58,5        | 64,7        | 69,4        |
| Κατοχή Η/Υ                                          | 23,3        | 27,2        | 30,5        | 29,9        |
| Πρόθεση αγοράς Η/Υ                                  | 6,0         | 7,5         | 8,3         | 4,9         |
| Χρήση Η/Υ                                           | 20,8        | 25,8        | 27,1        | 25,9        |
| Χρήση Διαδικτύου                                    | 10,6        | 17,2        | 19,9        | 19,7        |
| Κατοχή προσωπικού κωδικού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου | 6,5         | 11,1        | 12,4        | 12,5        |
| Κατοχή προσωπικής συνδρομής στο Διαδίκτυο           | 5,7         | 7,8         | 9,1         | 9,5         |
| Κατοχή συνδρομής στο Διαδίκτυο νοικοκυριού          |             | 12,4        | 15,2        | 17,1        |
| Πρόθεση συνδρομής στο Διαδίκτυο                     | 1,1         | 7,6         | 8,6         | 4,3         |
| Χρήστες υπηρεσιών wap                               | 0,8         | 1,2         | 2,3         | 2,9         |

2. Οι ρυθμοί μεταβολής των υπό μελέτη μεγεθών για το 2004, είναι σαφώς μικρότεροι από τους αντίστοιχους ρυθμούς του 2003 και του 2002. (Πίνακας 4).

**Πίνακας 4**

| <b>Πληθυσμός Ελλήνων 15++</b>                          | <b>Ρυθμός<br/>μεταβολής<br/>2002-2001</b> | <b>Ρυθμός<br/>μεταβολής<br/>2003 -2002</b> | <b>Ρυθμός<br/>μεταβολής<br/>2004 -2003</b> |
|--------------------------------------------------------|-------------------------------------------|--------------------------------------------|--------------------------------------------|
| Κατοχή κινητού τηλεφώνου                               | 9                                         | 6,2                                        | 4,7                                        |
| Κατοχή Η/Υ                                             | 3,9                                       | 3,3                                        | -0,6                                       |
| Πρόθεση αγοράς Η/Υ                                     | 1,5                                       | 0,8                                        | -3,4                                       |
| Χρήση Η/Υ                                              | 5                                         | 1,3                                        | -1,2                                       |
| Χρήση Διαδικτύου                                       | 6,6                                       | 2,7                                        | -0,2                                       |
| Κατοχή προσωπικού κωδικού<br>ηλεκτρονικού ταχυδρομείου | 4,6                                       | 1,3                                        | 0,1                                        |
| Κατοχή προσωπικής συνδρομής<br>στο Διαδίκτυο           | 2,1                                       | 1,3                                        | 0,4                                        |
| Κατοχή συνδρομής στο<br>Διαδίκτυο νοικοκυριού          | -                                         | 2,8                                        | 1,9                                        |
| Πρόθεση συνδρομής στο<br>Διαδίκτυο                     | 6,5                                       | 1                                          | -4,3                                       |
| Χρήστες υπηρεσιών wap                                  | 0,4                                       | 1,1                                        | 0,6                                        |

3. Σε ότι αφορά στους αλλοδαπούς, παρατηρούνται αυξητικές τάσεις στους βασικούς δείκτες χρήσης Νέων Τεχνολογιών. Εξαιρέση αποτελεί η πρόθεση αγοράς Η/Υ και η πρόθεση συνδρομής Ίντερνετ στο νοικοκυριό, που παρουσιάζουν πτωτικές τάσεις (Πίνακας 5).

**Πίνακας 5**

| <b>Πληθυσμός Αλλοδαπών 15++</b>                     | <b>2003</b> | <b>2004</b> |
|-----------------------------------------------------|-------------|-------------|
| Κατοχή κινητού τηλεφώνου                            | 76,9        | 82,8        |
| Κατοχή Η/Υ                                          | 12,9        | 22,8        |
| Πρόθεση αγοράς Η/Υ                                  | 12,9        | 10          |
| Χρήση Η/Υ                                           | 21,8        | 22,8        |
| Χρήση Διαδικτύου                                    | 17          | 18,9        |
| Κατοχή προσωπικού κωδικού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου | 12,9        | 12,8        |
| Κατοχή προσωπικής συνδρομής στο Διαδίκτυο           | 6,1         | 6,7         |
| Κατοχή συνδρομής στο Διαδίκτυο νοικοκυριού          | 8,8         | 15,5        |
| Πρόθεση συνδρομής στο Διαδίκτυο                     | 10,2        | 6,7         |
| Χρήστες υπηρεσιών wap                               | 3,4         | 2,2         |



4. Οι διαφορές που παρουσιάστηκαν το 2004 στα βασικά μεγέθη, μεταξύ Ελλήνων και αλλοδαπών αποτυπώνονται στον Πίνακα 6.

**Πίνακας 6**

|                                                     | Αλλοδαποί | Έλληνες | Αλλοδαποί – Έλληνες<br>(Διαφορά %) |
|-----------------------------------------------------|-----------|---------|------------------------------------|
| Κατοχή κινητού τηλεφώνου                            | 82,8      | 69,4    | -13,4                              |
| Κατοχή Η/Υ                                          | 22,8      | 29,9    | 7,1                                |
| Πρόθεση αγοράς Η/Υ                                  | 10        | 4,9     | -5,1                               |
| Χρήση Η/Υ                                           | 22,8      | 25,9    | 3,1                                |
| Χρήση Διαδικτύου                                    | 18,9      | 19,7    | 0,8                                |
| Κατοχή προσωπικού κωδικού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου | 12,8      | 12,5    | -0,3                               |
| Κατοχή προσωπικής συνδρομής στο Διαδίκτυο           | 6,7       | 9,5     | 2,8                                |
| Κατοχή συνδρομής στο Διαδίκτυο νοικοκυριού          | 15,5      | 17,1    | 1,6                                |
| Πρόθεση συνδρομής στο Διαδίκτυο                     | 6,7       | 4,3     | -2,4                               |
| Χρήστες υπηρεσιών wap                               | 2,2       | 2,9     | 0,7                                |

Σίσσυ Πρέζα  
Υπεύθυνη Στατιστικής Ανάλυσης  
Τμήματος Ανάλυσης VPRC

«Copyright 2004 της ΕΔΕΤ Α.Ε.

Επιτρέπεται η αντιγραφή επί λέξει και η διανομή των μελετών που περιλαμβάνονται στην παρούσα σελίδα που χρηματοδοτήθηκε από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ, χωρίς να απαιτείται καταβολή χρηματικής αποζημίωσης, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει ευκρινής και διακριτή αναφορά στην πηγή προέλευσης και χρηματοδότησης»